pilgule murdis ta Vene valitsuse toetusel ja noorema, valgustusaja ideedest mõjustatud aadligeneratsiooni kaasabil alalhoidlikkude rühmituste ägeda opositsiooni ja viis reformisõbralise agraarseadusandluse võidule. S.-i poolt algatatud liikumine algas Katariina II (vt.) ajal, mil S., nähtavasti keisrinnaga kontakti pidades, 1795. a. Liivi maapäeval üles võttis talurahva seisukorra parandamise küsimuse. Maapäev tegi aadlikonvendile ülesandeks vastav eelnõu kokku seada. 1796. a. erakorraliselt kokkukutsutud maapäeval anti selle eelnõu jaoks üksikasjalisemad juhtnöörid. 1797. a. juba Paul I-se ajal jällegi erakorraliselt kokkuastunud maapäev võttis vastu rea otsuseid, mis kinnitasid ja osalt laiendasid 1765. a. agraarkorraldusi (vt. Paul I). Seni olid talurahva kohta käivad otsused omanud mõisahärrade omavaheliste erakokkulepete iseloomu. Nüüd lasti S.-i algatusel 1797. a. maapäeva otsused trükkida ja esitati keiser Paul I-le kinnitamiseks, et neile anda suuremat siduvat jõudu. Kuid Liivimaa aadli konservatiivsetel elementidel õnnestus nurja ajada otsuste kinnitamist keisri poolt. Sama lugu kordus ka 1798. a. maapäeval S.-i pealekäimisel vastuvõetud otsustega, mis üldjoontes sarnanesid 1797. a. omadega. Aleksander I-se troonilepääsuga avanesid S.-i ideede teostumiseks soodsamad võimalused. Olles Aleksander I-se saatjaks tema reisil Liivimaal a. 1802, õnnestus S-il noorele keisrile läheneda. Oma algatusel palus S. keisrit 1797.—98. a. otsused kinnitada ja neile täienduseks 1) talupoegade müük täielikult ära keelda ja 2) hariliku teoorjuse kõrval ka abitegu asetada kindlasse vahekorda talupoja käes kasutada oleva maaga. 1802. a. lõpul moodustas Aleksander S.-ist, Parrot'ist (vt.) j. t. koostuva komisjoni agraarküsimuse arutamiseks. Varssi selle järel esitas S. keisrile üksikasjalise reformidekava, n. n. »12 märkust Liivimaa talupoegade rõhutud seisukorra parandamiseks«, mis sisaldas seniste kõrval mõned uued radikaalsed ettepanekud. Näit. pidas S. tarvilikuks talupojale tema kohta kindlustada, millest ainult kohus teda võiks tema oma süü läbi võlgadesse langemise korral välja tõsta. Abiteo suuruse soovitas S. asetada vastavusse talupoja käes kasutada olevate heinamaade väärtusega ja sel teel vähendada seda viimasel ajal tunduvalt kasvanud orjusteliiki. Igale talusulasele tuli S.-i arvates anda tükk maad tema ja ta perekonna ülespidamiseks jne. Need S.-i »märkused« said lähemate aa. Liivimaa agraarseaduseandluse aluseks. Kirjas S.-ile 30. I 1803 kiitis keiser nad üldjoontes heaks ja tegi temale ülesandeks nad maapäevale läbivaatamiseks esitada. 1803. a. maapäeval surus S. tormiliste kokkupõrgete järel oma isikliku autoriteedi ja tema ettepanekuile osaks saanud keisri heakskiidu mõjul suure osa oma seisukohtadest läbi. Kui seaduseeelnõu lõplikuks koostamiseks Peterburis 1803. a. mais asutati eriline komitee, ei kutsunud valitsus teravaks läinud vahekordade rahustamise otstarbel S.-it selle liikmeks; siiski oli S. siseminister V.P. Kočubei' kaudu komitee tegevusega teatavas kontaktis. Seaduse kinnitamise järel veebr. 1804 (vt. lähemalt Aleksander I) võttis S. Võnnu ülem-kirikueestseisjana elavalt osa talumaade hindamiseks ja talurahva kohustuste normimiseks asutatud revisjonikomisjonide tegevusest, võideldes energiliselt eri mõisnikkude omavoli vastu uuele seadusele üleminekul. Iseäranis palju teravusi tekitas S.-i seisukoht n. n. reverside küsimuses. 1804. a. seaduse järgi tuli juhul, kui teatava mõisa talumaad olid kauemat aega mõõtmata olnud, vakuraamatute kokkuseadmisel aluseks võtta viimase revisjoni adramaade arv. Kui aga mõisniku seletuse järgi talumaa väärtus vahepeal oli tõusnud, siis tuli suurendada taludel lasuvaid koormusi vastavalt mõisniku teadaandele ja viimaselt võtta kirjalik kohustus (revers), et ta 6 a. jooksul laseb maa uuesti mõõta ja juhul, kui uus hindamine mõisniku andmeid ei kinnita, talupoja poolt vahepeal sooritatud ülearuste orjuste väärtuse viimasele tagasi maksab. S.-i mõjul ei piirdunud aga Võnnu revisjonikomisjon mõisnikkude teadaannetega, mis tavaliselt talumaa väärtust liialdasid, vaid arvestas vakuraamatute kokkuseadmisel ka mitmesuguseid teisi andmeid. Säärane teguviis põhjustas aadelmehi S.-i peale kaebusi esitama. 1806. a. maapäeval keeldus S. selles asjas seletusi andmast, väites, et see maapäevale ei alluvat, mispeale maapäev S.-i tagandas ülem-kirikueestseisja kohalt. S. protestis otsuse vastu ja esitas seletusena Peterburi komiteele terve süüdistusakti Balti aadli omavoli ja kuritarvituste vastu, kujutades süngeis värves talurahva kannatusi ja paljastades aadli omakasupüüdlikku politikat ning intriige. Protest jäi esialgu tagajärgedeta. Alles a. 1809 käskis keiser, kes S.-it endiselt usaldas, temale ülem-kirikueestseisja koht tagasi anda. 1811. a. peale toimis S. Peterburi komitee vakuraamatute komisjoni esimehena ja võis selles ametis uute vakuraamatute sisseseadmise töid tagajärjekamalt juhatada. Kui Liivimaal päevakorrale kerkis talurahva isikliku ja ilma maata vabastamise küsimus, asus S. selle kavatsuse vastu kahtlevale seisukohale. Eriti eitavalt suhtus ta 1818. a. maapäeva otsusesse, millega mõisnikud talurahva vabastamisel kinkisid talupoegadele nende võlad, mis olid tehtud enne